

Tyks Seniorit retki Helsinkiin 10.11.2020

Didrichsenin taidemuseo

VINCENT VAN GOGH TIE TAITEILIJAKSI 5.9.2020–31.1.2021 (Näyttelyn esittely)

Näyttelyn ytimen muodostaa valikoima Vincent van Goghin (1853–1890) uran alkuvaiheen piirustuksia, jotka on lainattu hollantilaisesta Kröller-Müller-museosta. Näyttelyssä nähtävät kaksi öljyväriötä muistuttavat taiteilijan taiteellisen huipun ilmaisuvoimasta: Suomen ainoa Van Goghin teos, Ateneumin taidemuseon Katu, Auvers-sur-Oise vuodelta 1890 sekä Kröller-Müllerin kokoelman Omakuva vuodelta 1887.

Vincent van Gogh oli taiteilijana pääosin itseoppinut. 27-vuotiaana, kesällä 1880, useiden epäonnistuneiden ammattivalintojen jälkeen, hän teki päätöksen ryhtyä kuvataiteilijaksi.

Tie taiteilijaksi esittelee taiteilijan uran varhaisvuosia 1881–1886. Piirustukset kertovat Van Goghin matkasta taiteilijaksi, uppoutumisesta piirustusharjoituksiin ja ponnisteluista siirtää havaittu maailma paperille. Keskeisiä aiheita ovat maalaisväestön ja maatyön kuvaus, hollantilainen maisema maaseutu- ja kaupunkinäkömääneen sekä henkilötutkielmat.

Auversin maisema sateen jälkeen 1890 kesäkuu
Öljymaalauk kankaalle, Puskin-museo, Moskova

Vincent van Goghin lyhyt elämäkerrallinen esittely

- 1853 maaliskuun 30. päivänä syntyi Hollannissa (Grot Zundertissä) pastori Theodor van Goghin perheessä poika Vincent. Pastori isä ohjasi poikansa taidekauppiaan uralle.
- 1869 Vincent van Gogh menee taideliikkeen Goupil & Co palvelukseen, työskentelee ensin Haagissa, sitten 1873 Lontoossa ja 1875 oli myyjänä Pariisissa 1876 jättää työnsä taideliikkeessä ja vietti kiertolaisen elämää etsien mielenrauhaa. Työskentelee kielenopettajana ja saarnaajan apulaisena Ramsgatessa Englannissa.
- 1877 Palaa Hollantiin. Työskentelee myyjänä kirjakaupassa Dortrechtin kaupungissa. Lukee päästäkseen Amsterdamin yliöpiston teologiseen tiedekuntaan. Hänen kokemansa uskonnollinen herätys sai hänet lämpenemään ajan yleishumanitaarisille aatteille.
- 1878 Käy lähetyssaarnaajien koulua lähellä Brysseliä. Vaeltaa saarnaamassa Borinagen kaivostyöläisten keskuudessa. Aika Borinnagessa oli luonut pohjan hänen uskonnollis-sosialistiselle ajattelulleen ja sieltä oli peräisin myös hänen tapansa signeerata maalauksensa vain etunimellä.
- 1879 Toimii virallisesti saarnaajana. Van Goghin yritykset auttaa köyhiä johtavat ristiriitoihin kirkollisen johdon kanssa. Hän jää ilman työtä.
- 1880 Päättää ryhtyä maalaamaan. Matkustaa Brysseliin
- 1881 Palaa vanhempiensa luo Etteniin. Ensi kerran koettaa öljymaalausta
- 1882-1883 Saavuttuaan vuoden 1881 joulukuussa Haagiin van Gogh on jonkin aikaa taidemaalari Mauven oppilaana. Vuoden 1883 syksyn viettää Drenthessä. Epäonnistuneet naissuhteet tekivät Van Goghista erakon.
- 1885 Asuu vanhempiensa kodissa Nuenenissa. Maalaa Perunansyöjät
- 1885-1886 Käy Antwerpenin taideakatemian tunneilla ja yksityisessä piirustuskoulussa. Isän kuoltua 1886 muuttaa veljensä Theon luokse.
- 1886-1888 Pariisin kausi. Cormonin ateljeessa tutustuu Toulouse-Lautreciin ja Bernardiin. Vuoden 1887 keväällä tapaa Gauguinin. Kiinnostuu japanilaisista puupiirroksista. Ottaa osaa Toulouse-Liutrecin ja Bernardin kanssa Le Tambourin-kahvilassa järjestettyyn näyttelyyn
- 1888-1889 helmikuussa van Gogh muuttaa Arlesiin, missä myös Gauguin asuu hänen

kanssaan vuoden 1888 lokakuusta joulukuuhun. Maalaa paljon, mutta ei juuri myy. Hermojen järkkyminen ja masentuneisuus alkoivat vaivata häntä. Kriisi puhkesi ja hän leikkasi mm. palan korvastaan.

- 1889 toukokuussa joutuu Saint-Rémyin mielisairaalaan. Hän teki kuitenkin yhä työtä ja vietti suhteellisen onnellisen kauden tohtori Gachetin huolenpidon alaisena Auversissa (Auvers-sur-Oise).
- 1890 heinäkuun 27. päivänä uuden sairaskohtauksen puhjettua ampuu itseään rintaan ja saa kuolettavan haavan.
- 1890 heinäkuun 29. päivänä kuolee Auversissa 37 vuoden ikäisenä.

KAIKILLE TAITEEN IHMISILLE VAN GOGH ON VAIKUTTAVASTI OPETTANUT UHRAUTUVAISUUTTA, JÄRKKYMÄTÖNTÄ REHELLISYYTTÄ JA IHMEELLISTÄ INNOSTUSTA, JOKA PUHALSI POIS KUTEN AKANAT HÄNEN SURUNSA JA VASTOINKÄYMISENSÄ.

Konstantin Paustovski

OMAKUVA, MAALAUSTELINEEN ÄÄRESSÄ 1888
Rijksmuseum
Vincent van Gogh
Amsterdam

lähteet:

Taiteenmestarit osa 1 Kustantaja Peter McGee

Maailman maalaustaiteen mestareita Kustantamo Aurora, Leningrad 1974

Maailman taide osa 10 Realismi WSOY 1983

KALLIOLAAKSON LINNAN TARINA (esiteteksti)

Kalliolaakson linna on kahden ihmisen omin käsin rakentama unelma, jossa tiivistyy 200 vuotta historiaa ja nykyhetkeä. Talon eri rakennusvaiheista käytettyihin materiaaleihin – kaikella on oma tarinansa. Alunperin talonpoikaisrakennus sijaitsi Somerolla, josta se siirrettiin pala palalta Perniöön ja rakennettiin nykyiseen muotoonsa. Seinät ovat sisältä paksua käsin veistettyä hirttä. Ulkokuorta komistaa 280 tonnia luonnonkiveä ja tiiltä. Talon ikkunat ja ovet ovat myös omaa tuotantoa.

Rakennustyö on nyt kestänyt 25 vuotta. Työ on tuonut mukanaan monenlaista – vastoinkäymisiä ja onnen tunteita, mutta ennenkaikkea se on vaatinut kovaa ja periksiantamatonta työmoraalia. Asiakkaamme ovatkin sanoneet tuntevansa ihmeellistä ”energiaa” astuessaan linnaan sisälle. Lieneekö syy on niissä tuhansissa tunteissa ja hikipisaroissa, joita olemme linnamme rakenteisiin vuodattaneet.

Olavin painoindeksi ja piipun muuraus

Muuraustyötä aloittaessani painoni oli 115 kg. Työ koostui lukemattomista kiipeämisistä portaita ylös vuoroin tiilien, vuoroin sementin kanssa ja jälleen takaisin alas sekoittamaan lisää. Myönnetään – fysiikka oli koetuksella. Eikä työtä helpottanut peltikatto, jonka alla lämpötila saattoi nousta yli 40 asteen. Runsaasta nesteestä huolimatta aamu- ja iltapainon erotus oli kolmesta viiteen kiloa.

Kaksi ja puoli kuukautta kestänyt työ saatiin lopulta valmiiksi. Lopputuloksena oli 17 metriä korkea piippu, jossa on 10 hormia, kaksi takkaa, kaksi leivinuunia sekä puuhella. Tuvan takka sai lopullisen muotonsa monien eri vaiheiden kautta. Välille käytimme voipakettia muotojen suunnittelussa, välillä etsimme kyliltä käsin hakattua luonnonkiveä takan sisustaan. Kuin ihmeen kautta nekin löytyivät. Lopputulokseen on joka tapauksessa pakko olla tyytyväinen – monenko takan sisällä voi vaikkapa tanssia? Paino tippui muuten projektin aikana 80 kiloon, jossa se on myös pysynyt. Ja pysynee vastakin sillä työ jatkuu edelleen ja uudet suunnitelmat odottavat toteuttamistaan.

Linna on perheemme elämäntyö. Materiaaliensa kautta se kertoo myös perinteistä rikkaan seudun historiaa. Olemme iloisia saadessamme sinut vieraaksemme.

Seniorien vierailu Kalliolaakson linnassa

Taitava bussikuskimme Esa Lämsä vei meidät turvallisesti Kalliolaakson linnalle. Tie oli kapeaa ja mutkaista, siinä oli sekä ylä- että alamäkiä. Perille päästyämme Ann Mattsson, Linnan emäntä, oli ovella vastassa ja toivotti meidät lämpimästi tervetulleiksi. Hän otti meidät vastaan korona-ajan vaatimusten mukaisesti pienissä ryhmissä. Käsihygieniasta ja maskeista huolehdittiin hyvin. Omat kengät vaihdettiin tossuihin, jotta talon 200 ja 300 vuotta vanhat lattialankut säilyvät tuleville sukupolvillekin.

Siirryimme salin puolelle, jossa linnan isäntä Olavi Mattsson toivotti meidät tervetulleiksi musiikin ja tarinoidensa kanssa. Emäntä kertoi tupaan katetun ruokapöydän antimista.

Odotettavissa oli monenlaisia salaatteja tykötarpeineen, uunijuureksia, perunoita ja villiyrттibratwurstia, jotka kaikki olivat lähi- ja luomuruokaa. Isäntä oli osallistunut valmisteluihin ja savustanut lohta, joka oli saanut lisämakua konjakista. Tarjolla oli myös Kirakan savukalkkunaa ja pihlajanmarjahyytelöä. Pöydän päässä oli vielä 4 tuntia hauduteltua erittäin mureaa lihapataa, jossa oli possua, nautaa ja hirveä. Kaiken tämän lisäksi oli vielä kahvia ja täytekakkua.

Ruokailukin sujui koronasääntöjen mukaisesti erittäin mallikkaasti emännän ohjeistamana. Ruoka oli erittäin maukasta ja niinpä se maistui kaikille erittäin hyvin. Santsaamassakin käytiin, varmaan kukaan ei jäänyt nälkäiseksi näistä herkuista.

Ruokailun aikana kuultiin lisää isännän tarinoita ja musiikkia. Ennen Linna Herraksi tuloaan isäntä on ollut keikkamuusikko, mutta myös paljon muita ammatteja ja taitoja osaava tee-se-itse-mies. Emännän taidoista saimme tuntuman ruokailun yhteydessä, mutta lisää oli luvassa niille, jotka siirtyivät yläkertaan katsomaan käsityömyymälän valikoimia.

Uskomaton pariskunta, jonka elämäntapa on työntäyteistä ja ihailtavaa.

Heidän kotinsa vieraina oli mukava olla ja ainakin minä aion suositella tuttavilleni käyntiä siellä.

Kiitos Tyksin Seniorien puolesta Ann ja Olavi Mattssonille mukavasta iltapäivästä
Erja Lankinen